

OSLO STATSADVOKATEMBETER

Helse- og omsorgsdepartementet
postboks 8011 Dep

0030 OSLO

Deres ref.:
201003584/SMM

Vår ref.:
10/167 LQ/oh

Dato:
7. januar 2011

HØRING - STOLTENBERGUTVALGET: RAPPORT OM NARKOTIKA

Departementets brev av 5. oktober 2010.

Oslo statsadvokatembeter vil begrense sin høringsuttalelse til utvalgets forslag (flertallet) om å starte forsøk med behandling med tildeling av heroin, og spørsmålet om straffesanksjoner.

Forslaget er ikke vurdert i forhold til Norges traktatforpliktelser på dette området. Norge har tiltrådt og ratifisert de tre sentrale konvensjoner om internasjonalt samarbeid ved ulovlig befatning med narkotika: Den Alminnelige Narkotikakonvensjon av 1961 (tilleggsprotokoll av 1972), "Psykotropkonvensjonen" av 1971 og "Samarbeidskonvensjonen" av 1988.

Hovedpoenget med konvensjonsverket er å forhindre internasjonal handel med narkotika, slik at stoff som også kan anvendes i medisinsk sammenheng er undergitt en streng kontroll og rapportering. Stoff som ikke har et medisinsk formål er forbudt å fremstille og distribuere. Heroin er i sistnevnte kategori og kan ikke fremstilles lovlig. Det er derfor i strid med det internasjonale avtaleverket om norske myndigheter skulle begynne med distribusjon av heroin, selv om dette skulle skje i kontrollerte former.

Selv om enkelte land driver med en begrenset distribusjon av heroin, endrer dette ikke forholdet til landenes forpliktelser. Dersom Norge skal påbegynne kontrollert utlevering av heroin, må en klargjøre og tydeliggjøre forholdet til våre folkerettslige forpliktelser hva gjelder anskaffelse og fordeling av et stoff som ikke har noe legalt formål. Det må også klargjøres hvordan og fra hvilke kilder heroinet skal anskaffes.

Utvalget foreslår at det skal tilbys avtaler om oppfølging som alternativ til påtale og anmerkning i strafferegisteret. En kan vanskelig oppfatte dette som annet enn et forslag om avkriminalisering. Dersom samfunnets reaksjon ikke registreres som straff, blir det meningsløst å anvende betegnelsen straff. Alternativet skal være oppfølging, behandling og kontroll. Hensett til det dårlige tilbud man i dag kan gi, vil alternativet lett bli "oppfølging" og "kontroll". Hva dette konkret skal innebære synes helt uklart.

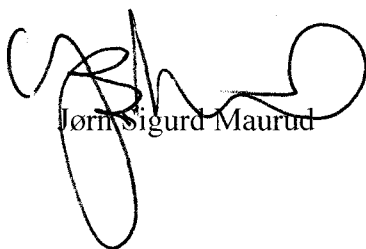
En vil videre bemerke at det fremstår som en skjønmmaling å anvende betegnelsen "avtale". Den som får tilbudet vil jo åpenbart være i en tvangssituasjon når alternativet er bot eller eventuelt fengsel. Forslaget reiser flere kompliserte spørsmål om saksbehandling, beslutningskompetanse og konsekvenser ved avtalebrudd m.v. Dersom dette skal videreføres, må det åpenbart utredes på en vesentlig grundigere måte enn utvalget har gjort.

Videre vil en også bemerke at utvalget synes å forutsette at det kan trekkes skarpe skiller mellom brukere og profesjonelle omsettere. Dette er – etter vårt syn – en åpenbar feilslutning. Forholdet er at brukerne selv er et viktig ledd i omsetningen av narkotika på detaljplan. Deres forbruk finansieres ofte ved at de selger stoff til andre for delvis å finansiere sitt eget bruk. Dette forsterker naturligvis deres vanskelige situasjon, idet man delvis må "krite", og man tvinges inn i en ond sirkel av gjeld og misbruk, som har en selvforsterkende effekt. Dette innebærer imidlertid at det er vanskelig å trekke skarpe grenser mellom ulike grupper i narkotikakjeden. Samfunnets reaksjon må her, som ellers, fastsettes etter en totalvurdering av lovovertrederens situasjon og grovheten av det begåtte lovbrudd.

En vil også peke på at denne situasjonen også reiser avgrensingsproblemer i forhold til våre internasjonale forpliktelser. I henhold til 1988-konvensjonen er Norge forpliktet til å straffesanksjonere besittelse av narkotika dersom formålet er salg, jfr. artikkel 3 a (i) og (iii). Når situasjonen ofte er at brukeren også er selger (på detaljnivå), blir forholdet til konvensjonen problematisk.

Avslutningsvis vil en bemerke at Oslo statsadvokatembeter ikke ser noen motsetning mellom forebyggende tiltak og en tilpasset straffereaksjon. En vil imidlertid sterkt advare mot at man ved omveier foretar en delvis avkriminalisering av narkotikakriminaliteten, uten at dette utredes vesentlig grundigere enn utvalgets forslag.

OSLO STATSADVOKATEMBETER

Jørn Sigurd Maurud

Lasse Qvigstad